

Förtroendet för Riksbanken 2005–2010

Johan Martinsson och Sören Holmberg [SOM-rapport nr 2011:14]

Information om den nationella SOM-undersökningen

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför varje höst sedan 1986 en nationell frågeundersökning – Riks-SOM – i syfte att kartlägga den svenska allmänhetens vanor och attityder på temat samhälle, politik och medier (förkortningen SOM står för Samhälle Opinion Medier). Data samlas in via postala enkäter, och varje undersökning genomförs under i huvudsak samma förutsättningar för att resultaten från de olika åren ska vara jämförbara.

SOM-institutet är ett samarbete mellan tre forskningsenheter vid Göteborgs universitet: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Statsvetenskapliga institutionen samt Centrum för forskning om offentlig sektor (CEFOS). En rad forskningsprojekt medverkar i Riks-SOM-undersökningen – flertalet med förankring i någon av dessa tre institutioner, men även externa projekt deltar regelbundet.

Resultaten från Riks-SOM-undersökningarna redovisas i årliga publikationer där de medverkande forskarna presenterar analyser baserade på de senaste resultaten, med fokus, där det är möjligt, på långsiktiga opinions- och medietrender. Information om Riks-SOM-undersökningen 2010 kommer att publiceras i Vernersdotter, Frida & Nilsson, Åsa (juni 2011) ”Den nationella SOM-undersökningen 2010”, i Holmberg, Sören; Weibull, Lennart & Henrik Oscarsson (red.) *Lycksalighetens ö*. SOM-institutet, Göteborgs universitet, Göteborg.

Undersökningens uppläggning

Riks-SOM-undersökningen har sedan starten 1986 genomförts i form av en postenkät riktad till ett systematiskt sannolikhetsurval av Sveriges befolkning. Från och med 2009 års undersökning är åldersintervallet 16–85 år.¹ Utländska medborgare har ingått i urvalet sedan 1992 (se tabell 1).

Omfattningen av undersökningen har ökat efterhand både vad gäller antalet frågor och antalet svarspersoner. Från och med 2009 utgör Riks-SOM-undersökningen i själva verket tre parallella riksrepresentativa delundersökningar, vilka baseras på ett urval om vardera 3 000 personer, dvs. totalt 9 000 personer. Datainsamlingen för de tre formulären genomförs under identiska förutsättningar. I Riks-1 är frågornas tonvikt på politik och samhälle; Riks-2 har tonvikt på frågor om medier och kultur; Riks-3 på livsstil och hälsa. Ungefär en femtedel av frågorna är gemensamma för samtliga tre formulär.

Frågan om förtroendet för Riksbanken ingår i ett större frågebatteri om förtroendet för totalt 21 samhällsinstitutioner. I Riks-SOM 2010 ingick frågan i samtliga tre delundersökningar. Åren 2006–2009 ingick frågan i Riks-1 och Riks-2; 2005 ingick Riksbanken i en kortare fråga ställd enbart i Riks-1.

Fältarbetet för Riks-SOM följer i huvudsak samma upplägg år från år. Huvuddelen av datainsamlingsarbetet genomförs under hösten. Enkäten skickas ut i slutet av september månad. Under resterande del av fältperioden genomförs successivt en serie påminnelseinsatser postalt och per telefon. Fältarbetet avslutas senast under januari/februari månad. Redan vid novembers utgång har i allmänhet drygt 90 procent av dem som slutligen kommer att medverka skickat tillbaka sin enkät.

¹ I Riks-SOM 2000–2008 var åldersintervallet 15–85 år; 1992–1999 15–80 år; 1986–1991: 15–75 år.

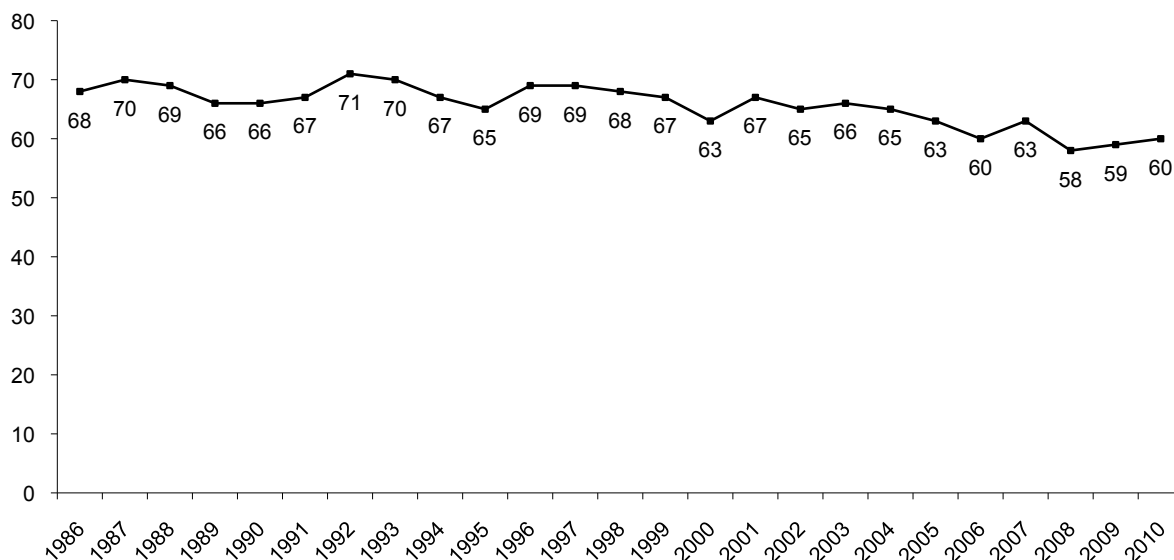
Riks-SOM-undersökningarnas upplägg, 1986–2010

År	Urvalsmetod	Antal formulär	Total urvalsstorlek	Medborgarskap	Åldrar
1986	Systematiskt sannolikhetsurval	1	2 500	Både sv. & utl.	15–75 år
1987–1998	"	"	"	Endast sv.	"
1989	"	"	"	Både sv. & utl.	"
1990–1991	"	"	"	Endast sv.	"
1992–1995	"	"	2 800	Både sv. & utl.	15–80 år
1996	"	"	2 841	"	"
1997	"	"	2 800	"	"
1998	"	2	5 600	"	16–80 år
1999	"	"	"	"	15–80 år
2000–2005	"	"	6 000	"	15–85 år
2006	"	"	6 050	"	"
2007	"	"	6 000	"	"
2008	"	"	6 000	"	"
2009	"	3	9 000	"	16–85 år
2010	Systematiskt sannolikhetsurval	3	9 000	"	16–85 år

Svarsfrekvens och bortfall

SOM-undersökningarna har sedan starten 1986 haft en relativt hög svarsfrekvens. För samhällsvetenskapliga postenkäter har svarsfrekvensen tidigare brukat ligga på mellan 60 och 70 procent, men det har under senare år blivit svårare att nå dessa nivåer. Figur ett illustrerar förändringen i svarsmönster för Riks-SOM-undersökningen år 1986–2010.

Svarsfrekvens i Riks-SOM-undersökningen, 1986–2010 (procent av nettourvalet)

Svarsfrekvensen (netto) för den senaste SOM-undersökningen 2010 är 60 procent; 60 procent för Riks-1, 60 procent för Riks-2, och 61 procent för Riks-3 (se tabell 2).

Svarande och bortfall i Riks-SOM-undersökningen 2010

	Riks-1	Riks-2	Riks-3	Totalt
Ursprungligt urval (brutto)	3 000	3 000	3 000	9 000
Bortdefinierade (naturligt bortfall)	238	242	227	707
Nettourval	2763	2764	2775	8302
Antal svarsvägrare/ej anträffade	1111	1111	1073	3295
Antal svarande	1652	1653	1702	5007
Svarsfrekvens (netto)	60%	60%	61%	60%

Kommentar: Med naturligt bortfall avses adress okänd, avflyttad; sjuk, institutionell vård; bortrest under fältperioden, studier/militärtjänstgöring på annan ort; ej svensktalande, ej kommunicerbar; bosatt/studerar/arbetar utomlands; förståndshandikappad; avliden.

De jämförelser som gjorts mellan svarspersonernas socioekonomiska sammansättning och befolkningens visar att Riks-SOM-undersökningens respondenter sammantaget speglar Sveriges befolkning mycket väl.

Tabell 1 Förtroende för Riksbanken 2005–2010 (procent)

	Mycket stort förtroende	Ganska stort förtroende	Varken stort eller litet förtroende	Ganska litet förtroende	Mycket litet förtroende	Summa procent	Antal svarande	Förtroende-balans	Stort förtroende
2005	9	43	42	4	2	100	1 655	+46	52
2006	7	41	44	6	2	100	3 068	+40	48
2007	11	40	41	6	2	100	3 229	+43	51
2008	7	38	43	9	3	100	3 134	+32	44
2009	11	42	38	6	3	100	3 150	+44	53
2010	12	44	37	5	2	100	4 735	+49	56

Kommentar: Frågan lyder 'Hur stort förtroende har du för det sätt på vilket följande samhällsinstitutioner och grupper sköter sitt arbete?', följt av 21 institutioner/grupper. Svartalternativen är 'mycket stort förtroende'; 'ganska stort förtroende'; 'varken stort eller litet förtroende'; 'ganska litet förtroende'; 'mycket litet förtroende'. Procentandelarna baseras på de som besvarat frågan. Förtroendebalansen avser andelen som svarat 'mycket stort' eller 'ganska stort förtroende' minus andelen som svarat 'mycket litet' eller 'ganska litet förtroende'. Rangordningen i tabellen följer förtroendebalansen. År 2010 ingick 'Riksbanken' i Riks-SOM-undersökningens tre delundersökningar; därav det större antalet svarande jämfört med föregående år. År 2005 ingick 'Riksbanken' i en kortare följdfråga ställd enbart i en delundersökning (Riks-1): 'Ange också hur stort förtroende du har för följande samhällsinstitutioner eller grupper:', med Riksbanken som en av totalt 5 institutioner/grupper.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2005–2010.

Tabell 2 Förtroende för samhällsinstitutioner och grupper 2010 (procent; balansmått)

	Mycket stort förtroende	Ganska stort förtroende	Varken stort eller litet förtroende	Ganska litet förtroende	Mycket litet förtroende	Summa procent	Antal svarande	Förtroende-balans	Stort förtroende
Sjukvården	15	53	21	9	2	100	4 822	+57	68
Polisen	10	52	27	8	3	100	4 830	+51	62
Riksbanken	12	44	37	5	2	100	4 735	+49	56
Universitet / högskolor	8	47	39	4	2	100	4 725	+49	55
Radio och tv	6	47	38	7	2	100	4 783	+44	53
Domstolarna	11	41	35	9	4	100	4 754	+39	52
Regeringen	12	40	30	12	6	100	4 821	+34	52
Grundskolan	6	39	39	13	3	100	4 736	+29	45
Riksdagen	6	38	41	10	5	100	4 776	+29	44
Förenta Nationerna (FN)	8	33	41	12	6	100	4 743	+23	41
Kungahuset	13	28	37	11	11	100	4 766	+19	41
Bankerna	6	32	37	19	6	100	4 803	+13	38
Kommunstyrelserna	2	24	50	18	6	100	4 739	+2	26
Storföretagen	2	24	50	18	6	100	4 721	+2	25
Svenska kyrkan	5	24	43	16	12	100	4 768	+1	29
De politiska partierna	2	24	49	18	7	100	4 749	+1	26
Dagspressen	2	25	45	21	7	100	4 745	-1	27
Försvaret	5	20	47	19	9	100	4 754	-3	25
EU-kommissionen	2	19	49	19	11	100	4 736	-9	21
Europaparlament	2	17	50	19	12	100	4 734	-12	19
De fackliga organisationerna	3	18	40	26	13	100	4 739	-18	21

Kommentar: Frågan lyder 'Hur stort förtroende har du för det sätt på vilket följande samhällsinstitutioner och grupper sköter sitt arbete?', följt av 21 institutioner/grupper. Svartalternativen är 'mycket stort förtroende'; 'ganska stort förtroende'; 'varken stort eller litet förtroende'; 'ganska litet förtroende'; 'mycket litet förtroende'. Procentandelarna baseras på de som besvarat frågan. Förtroendebalansen avser andelen som svarat 'mycket stort' eller 'ganska stort förtroende' minus andelen som svarat 'mycket litet' eller 'ganska litet förtroende'. Rangordningen i tabellen följer förtroendebalansen.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2010.

Tabell 3a Förtroende för Riksbanken efter socioekonomiska förhållanden 2010 (procent; balansmått)

		Mycket stort förtroende	Ganska stort förtroende	Varken stort eller litet förtroende	Ganska litet förtroende	Mycket litet förtroende	Summa procent	Antal svarande	Förtroende-balans	Stort förtroende
	Samtliga	12	44	37	5	2	100	4 735	+ 49	56
<i>Kön</i>	Kvinna	10	43	40	5	2	100	2 485	+ 46	53
	Man	15	44	33	6	2	100	2 250	+ 51	59
<i>Ålder</i>	16–29 år	12	33	47	6	2	100	777	+ 37	45
	30–49 år	12	46	34	6	2	100	1 484	+ 50	58
	50–64 år	11	46	36	5	2	100	1 297	+ 50	57
	65–85 år	15	45	34	5	1	100	1 177	+ 54	60
<i>Medborgarskap</i>	Svenskt	12	44	37	5	2	100	4 360	+ 49	56
	Svenskt & annat land	12	37	41	7	3	100	117	+ 39	49
	Annat land	11	41	35	8	5	100	170	+ 39	52
<i>Utbildning</i>	Låg	10	37	43	7	3	100	960	+ 37	47
	Medellåg	11	40	41	6	2	100	1 547	+ 43	51
	Medelhög	12	47	34	5	2	100	928	+ 52	59
	Hög	17	50	29	3	1	100	1 196	+ 63	67
<i>Beskrivning av det egna hemmet</i>	Arbetarhem	9	37	45	7	2	100	1 884	+ 37	46
	Jordbrukarhem	14	41	37	4	4	100	164	+ 47	55
	Tjänstemannahem	13	50	32	4	1	100	1 573	+ 58	63
	Högre tj.mannahem	25	49	22	2	2	100	430	+ 70	74
	Företagarhem	15	46	31	5	3	100	355	+ 53	61
<i>Företagsledande position</i>	Företagsledande tjänsteman	26	49	21	3	1	100	200	+ 71	75
	Företagare med anställda	16	48	31	5	0	100	278	+ 59	64
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	9	46	38	5	2	100	709	+ 48	55
	Mindre tätort	9	42	40	7	2	100	1 041	+ 42	51
	Stad/större tätort	15	43	35	5	2	100	2 111	+ 51	58
	Sthlm/Gbg/Malmö	13	44	35	5	3	100	736	+ 49	57

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2010.

Tabell 3b Stort förtroende för Riksbanken efter socioekonomiska förhållanden 2005–2010 (procent)

		2005	2006	2007	2008	2009	2010
	Samtliga	52	48	51	44	53	56
<i>Kön</i>	Kvinna	46	45	48	42	48	53
	Man	57	51	52	47	58	59
<i>Ålder</i>	16–29 år ²	42	39	46	37	43	45
	30–49 år	47	50	51	46	53	58
	50–64 år	54	49	51	42	53	57
	65–85 år	61	50	52	50	59	60
<i>Medborgarskap</i>	Svenskt	52	48	51	45	53	56
	Svenskt & annat land ¹	41	36	43	36	44	49
	Annat land ¹	46	46	39	46	38	52
<i>Utbildning</i>	Låg	45	40	42	38	46	47
	Medellåg	49	43	49	43	50	51
	Medelhög	57	50	52	45	53	59
	Hög	57	61	60	54	63	67
<i>Beskrivning av det egna hemmet</i>	Arbetarhem	41	40	41	37	42	46
	Jordbrukarhem ¹	60	41	50	60	46	55
	Tjänstemannahem	61	52	54	52	62	63
	Högre tjänstemannahem ³	64	63	66	60	69	74
	Företagarhem	52	51	56	55	60	61
<i>Företagsledande position</i>	Företagsledande tjänsteman ¹	76	68	73	59	76	75
	Företagare med anställda	58	52	55	46	61	64
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	51	44	49	42	51	55
	Mindre tätort	47	44	48	40	48	51
	Stad/större tätort	53	50	52	46	55	58
	Sthlm/Gbg/Malmö	50	53	55	50	56	57

Kommentar: ¹ Observera ett begränsat antal svarspersoner i gruppen, särskilt före 2010; se kommentar till tabell 2. ² Före 2009: 15–29 år. ³ Före 2009 löd svarsalternativet 'Högre tjänstemanna-/akademikerhem'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2005–2010.

Tabell 4a Förtroende för Riksbanken efter politisk orientering och förtroende 2010 (procent; balansmätt)

		Mycket stort	Ganska stort	Varken stort eller litet	Ganska litet	Mycket litet	Summa procent	Antal svarande	Förtroende-balans	Stort förtroende
	Samtliga	12	44	37	5	2	100	4 735	+ 49	56
<i>Politiskt intresse</i>	Mycket intresserad	23	45	23	6	3	100	607	+ 59	68
	Ganska intresserad	14	49	32	4	1	100	2 081	+ 58	63
	Inte särskilt intresserad	8	41	44	6	1	100	1 664	+ 42	49
	Inte alls intresserad	6	26	51	8	9	100	352	+ 15	32
<i>Förtroende för svenska politiker</i>	Mycket stort ¹	52	41	7	0	0	100	29	+ 93	93
	Ganska stort	19	52	27	2	0	100	733	+ 69	71
	Ganska litet	6	38	46	8	2	100	638	+ 34	44
	Mycket litet	7	17	40	22	14	100	146	-12	24
<i>Förtroende för bankerna</i>	Mycket stort	47	32	19	2	0	100	262	+ 77	79
	Ganska stort	16	54	28	2	0	100	1 511	+ 68	70
	Varken stort eller litet	8	40	47	4	1	100	1 767	+ 43	48
	Ganska litet	8	42	38	10	2	100	880	+ 38	50
	Mycket litet	5	28	33	17	17	100	293	-1	33
<i>Tillit till andra människor</i>	Hög (8–10)	17	49	30	3	1	100	1 853	+62	66
	Mellan (5–7)	11	43	40	5	1	100	1 991	+48	54
	Låg (0–4)	8	33	43	10	6	100	763	+25	41
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart till vänster	8	35	43	9	5	100	493	+ 29	43
	Något till vänster	10	44	39	5	2	100	970	+ 47	54
	Varken till vä eller hö	8	36	45	7	4	100	1 143	+ 33	44
	Något till höger	17	51	29	3	0	100	1 361	+ 65	68
	Klart till höger	19	48	27	5	1	100	697	+ 61	67
<i>Partisympati</i>	V	6	38	42	9	5	100	202	+ 30	44
	S	9	40	42	6	3	100	1 187	+ 40	49
	MP	10	43	39	7	1	100	504	+ 45	53
	C	14	51	31	4	0	100	218	+ 61	65
	FP	17	49	31	3	0	100	358	+ 63	66
	KD	15	51	28	4	2	100	185	+ 60	66
	M	17	49	29	4	1	100	1 506	+ 61	66
	SD	9	32	41	13	5	100	190	+ 23	41

Kommentar: ¹Observera det begränsade antalet svarspersoner. Frågan om förtroende för svenska politiker ställdes endast i en av de tre delundersökningarna.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2010.

Tabell 4b Stort förtroende för Riksbanken efter politisk orientering och förtroende 2005–2010 (procent)

		2005	2006	2007	2008	2009	2010
	Samtliga	52	48	51	44	53	56
<i>Politiskt intresse</i>	Mycket intresserad	68	58	65	57	66	68
	Ganska intresserad	58	54	57	51	62	63
	Inte särskilt intresserad	44	42	42	38	45	49
	Inte alls intresserad	34	28	35	28	30	32
<i>Förtroende för svenska politiker</i>	Mycket stort ¹	85	82	76	88	100	93
	Ganska stort	69	66	72	65	69	71
	Ganska litet	47	39	42	37	45	44
	Mycket litet	35	29	31	23	24	24
<i>Förtroende för bankerna</i>	Mycket stort	75	74	81	79	85	79
	Ganska stort	67	62	65	61	68	70
	Varken stort eller litet	45	38	38	35	47	48
	Ganska litet	38	37	33	34	48	50
	Mycket litet	23	24	23	25	37	33
<i>Tillit till andra människor</i>	Hög (8–10)	62	58	59	54	62	66
	Mellan (5–7)	48	45	48	41	52	54
	Låg (0–4)	38	36	37	35	38	41
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart till vänster	40	39	39	35	44	43
	Något till vänster	50	48	48	45	50	54
	Varken till vä eller hö	43	40	42	39	43	44
	Något till höger	62	56	61	53	63	68
	Klart till höger	65	55	66	52	73	67
<i>Partisympati</i>	V	35	29	32	25	39	44
	S	50	47	47	41	50	49
	MP	38	43	45	48	53	53
	C	53	52	66	53	61	65
	FP	56	59	62	54	69	66
	KD	65	50	57	56	61	66
	M	63	54	61	54	50	66
	SD ¹	- ²	29	35	26	27	41

Kommentar: ¹ Obs. ett begränsat antal svarspersoner i gruppen före 2010; se tabell 2. ² Ej särredovisade 2005.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2005–2010.

Tabell 5a Förtroende för Riksbanken efter ekonomiska förhållanden, intresse för ekonomiska frågor och ekonomiska bedömningar 2010 (procent; balansmått)

		Mycket stort förtroende	Ganska stort förtroende	Varken stort eller litet förtroende	Ganska litet förtroende	Mycket litet förtroende	Summa procent	Antal svarande	Förtroende-balans	Stort förtroende
	Samtliga	12	44	37	5	2	100	4 735	+ 49	56
<i>Bostadsinnehav</i>	Äger bostaden	13	46	35	5	1	100	3 337	+ 53	59
	Hyr bostaden	10	37	42	7	4	100	1 206	+ 36	47
<i>Handlat med aktier under de senaste 12 månaderna</i>	Någon gång i månaden	19	54	20	5	2	100	221	+ 66	73
	Ngn gång sen 12 mån	18	51	27	3	1	100	870	+ 65	69
	Ingen gång	11	41	40	6	2	100	3 508	+ 44	52
<i>Bedömning av hur den sv. ekonomin förändrats under de senaste 12 mån</i>	Förbättrats	18	52	25	4	1	100	1 023	+ 65	70
	Ungefär densamma	11	43	39	5	2	100	1 291	+ 47	54
	Försämrats	9	32	46	9	4	100	555	+ 28	41
<i>Bedömning av hur den sv. ekonomin kommer att förändras närmaste 12 mån</i>	Förbättras	19	49	28	3	1	100	976	+ 64	68
	Ungefär densamma	11	44	38	5	2	100	1 577	+ 48	55
	Försämras	6	28	46	13	7	100	322	+ 14	34
<i>Bedömd konsekvens av EU-medlemskapet: Ekonomin</i>	Viss/stor förbättring	20	51	26	3	0	100	351	+ 68	71
	Varken eller	13	45	32	8	2	100	546	+ 48	58
	Viss/stor försämring	8	35	45	8	4	100	291	+ 31	43
	Ingen uppfattning	9	36	46	6	3	100	322	+ 36	45
<i>Oro inför framtiden: Ekonomisk kris</i>	Mycket oroande	11	35	40	9	5	100	598	+ 32	46
	Ganska oroande	11	46	37	5	1	100	1 505	+ 51	57
	Inte oroande ¹	15	45	33	5	2	100	994	+ 53	60

Kommentar: ¹Omfattar svarsalternativen 'Inte alls oroande' och 'Inte särskilt oroande'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2010.

Tabell 5b Stort förtroende för Riksbanken efter ekonomiska förhållanden, intresse för ekonomiska frågor och ekonomiska bedömningar 2005–2010 (procent)

		2005	2006	2007	2008	2009	2010
	Samtliga	52	48	51	44	53	56
<i>Bostadsinnehav</i>	Äger bostaden	54	51	52	47	57	59
	Hyr bostaden	45	41	44	40	43	47
<i>Handlat med aktier under de senaste 12 månaderna</i>	Någon gång i månaden	71	54	65	62	71	73
	Någon gång sen 12 mån	64	58	59	55	64	69
	Ingen gång	46	44	47	40	48	52
<i>Bedömning av hur den svenska ekonomin förändrats under de senaste 12 månaderna</i>	Förbättrats	67	60	64	62	73	70
	Ungefär densamma	50	44	43	46	49	54
	Försämrats	47	34	34	41	54	41
<i>Bedömning av hur den svenska ekonomin kommer att förändras närmaste 12 månaderna</i>	Förbättras	69	59	68	50	63	68
	Ungefär densamma	51	47	49	44	51	55
	Försämras	47	39	40	45	45	34
<i>Bedömd konsekvens av EU-medlemskapet: Ekonomin</i>	Viss/stor förbättring	75	65	67	59	73	71
	Varken eller	50	49	49	50	53	58
	Viss/stor försämring	46	41	45	37	47	43
	Ingen uppfattning	36	37	39	38	39	45
<i>Oro inför framtiden: Ekonomisk kris</i>	Mycket oroande	46	41	43	46	43	46
	Ganska oroande	49	47	50	46	53	57
	Inte oroande ¹	57	50	55	46	61	60

Kommentar: ¹Omfattar svarsalternativen 'Inte alls oroande' och 'Inte särskilt oroande'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2005–2010.

Tabell 6a Förtroende för Riksbanken efter nyhetsexponering via olika medier 2010 (procent; balansmått)

		Mycket stort förtroende	Ganska stort förtroende	Varken stort eller litet förtroende	Ganska litet förtroende	Mycket litet förtroende	Summa procent	Antal svarande	Förtroende-balans	Stort förtroende
	Samtliga	12	44	37	5	2	100	4 735	+ 49	56
<i>Tittande på Aktuell/Rapport</i>	Dagligen	14	47	33	5	1	100	1 781	+ 55	61
	5–6 ggr/v	12	49	33	4	2	100	684	+ 55	61
	3–4 ggr/v	14	45	35	5	1	100	747	+ 53	59
	1–2 ggr/v	11	42	39	6	2	100	679	+ 45	53
	Mer sällan	9	34	48	6	3	100	493	+ 34	43
	Aldrig/ej svar	9	29	48	7	7	100	314	+ 24	38
<i>Tittande på Nyheterna i TV4</i>	Dagligen	13	41	37	6	3	100	887	+ 45	54
	5–6 ggr/v	11	49	32	6	2	100	571	+ 52	60
	3–4 ggr/v	12	47	36	4	1	100	974	+ 54	59
	1–2 ggr/v	13	44	37	5	1	100	1 016	+ 51	57
	Mer sällan	14	40	38	6	2	100	773	+ 46	54
	Aldrig/ej svar	10	40	40	5	5	100	474	+ 40	50
<i>Lyssnande på Eko-nyheterna i riksradiön</i>	Dagligen	17	48	30	4	1	100	882	+ 60	65
	5–6 ggr/v	15	49	28	6	2	100	301	+ 56	64
	3–4 ggr/v	12	49	34	4	1	100	435	+ 56	61
	1–2 ggr/v	13	49	32	5	1	100	463	+ 56	62
	Mer sällan	11	44	39	5	1	100	1 120	+ 49	55
	Aldrig/ej svar	10	36	43	7	4	100	1 507	+ 35	46
<i>Morgontidningsläsning¹</i>	6–7 dgr/v	11	42	41	4	2	100	483	+ 47	53
	4–5 dgr/v	9	45	38	5	3	100	625	+ 46	54
	1–3 dgr/v	15	47	32	5	1	100	2 543	+ 56	62
	Ej regelb./ej svar	9	35	45	7	4	100	1 084	+ 33	44
<i>Kvällstidningsläsning¹</i>	6–7 dgr/v	13	42	38	6	1	100	317	+ 48	55
	3–5 dgr/v	7	45	40	6	2	100	393	+ 44	52
	1–2 dgr/v	10	43	40	6	1	100	895	+ 46	53
	Mer sällan	13	45	35	5	2	100	1 788	+ 51	58
	Aldrig/ej svar	14	42	35	5	4	100	1 342	+ 47	56

Kommentar: ¹ Baseras på en fråga som enbart gäller läsning av papperstidningar .

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2010.

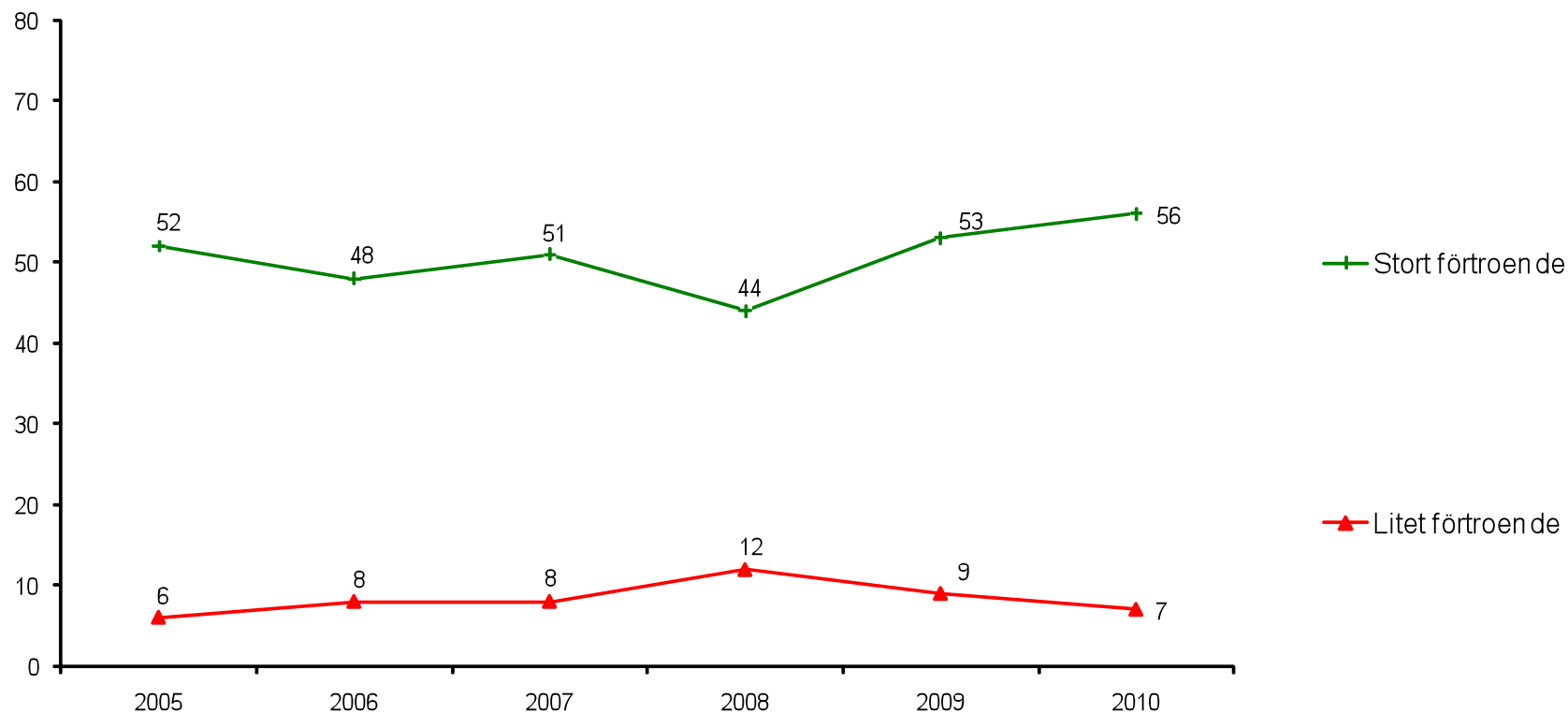
Tabell 6b Stort förtroende för Riksbanken efter nyhetsexponering via olika medier 2005–2010 (procent)

		2005	2006	2007	2008	2009	2009
	Samtliga	52	48	51	44	53	56
<i>Tittande på Aktuellt/Rapport</i>	Dagligen	57	51	54	48	59	61
	5–6 ggr/v	52	52	54	52	55	61
	3–4 ggr/v	51	48	54	46	56	59
	1–2 ggr/v	45	45	47	40	50	53
	Mer sällan	40	39	39	37	42	43
	Aldrig/ej svar	39	35	36	32	34	38
<i>Tittande på Nyheterna i TV4</i>	Dagligen	55	46	46	43	54	54
	5–6 ggr/v	48	50	54	46	49	60
	3–4 ggr/v	54	47	52	45	57	59
	1–2 ggr/v	49	48	52	44	56	57
	Mer sällan	48	48	48	44	49	54
	Aldrig/ej svar	50	46	51	47	47	50
<i>Lyssnande på Eko-nyheterna i riksradiön</i>	Dagligen	56	54	58	51	61	65
	5–6 ggr/v	63	52	57	54	53	64
	3–4 ggr/v	53	52	58	49	59	61
	1–2 ggr/v	52	56	55	47	65	62
	Mer sällan	50	45	50	42	51	55
	Aldrig/ej svar	45	41	42	38	44	46
<i>Morgontidnings- läsning¹</i>	6–7 dgr/v	54	50	54	49	44	53
	4–5 dgr/v	47	44	45	42	50	54
	1–3 dgr/v	50	44	44	41	51	62
	Ej regelb./ej svar	45	42	44	35	58	44
<i>Kvällstidnings- läsning¹</i>	6–7 dgr/v	47	48	42	41	55	55
	3–5 dgr/v	50	44	50	37	50	52
	1–2 dgr/v	49	41	50	41	48	53
	Mer sällan	53	53	51	47	55	58
	Aldrig/ej svar	55	49	54	48	53	56

Kommentar: ¹ Baseras på en fråga som enbart gäller läsning av papperstidningar .

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2005–2010.

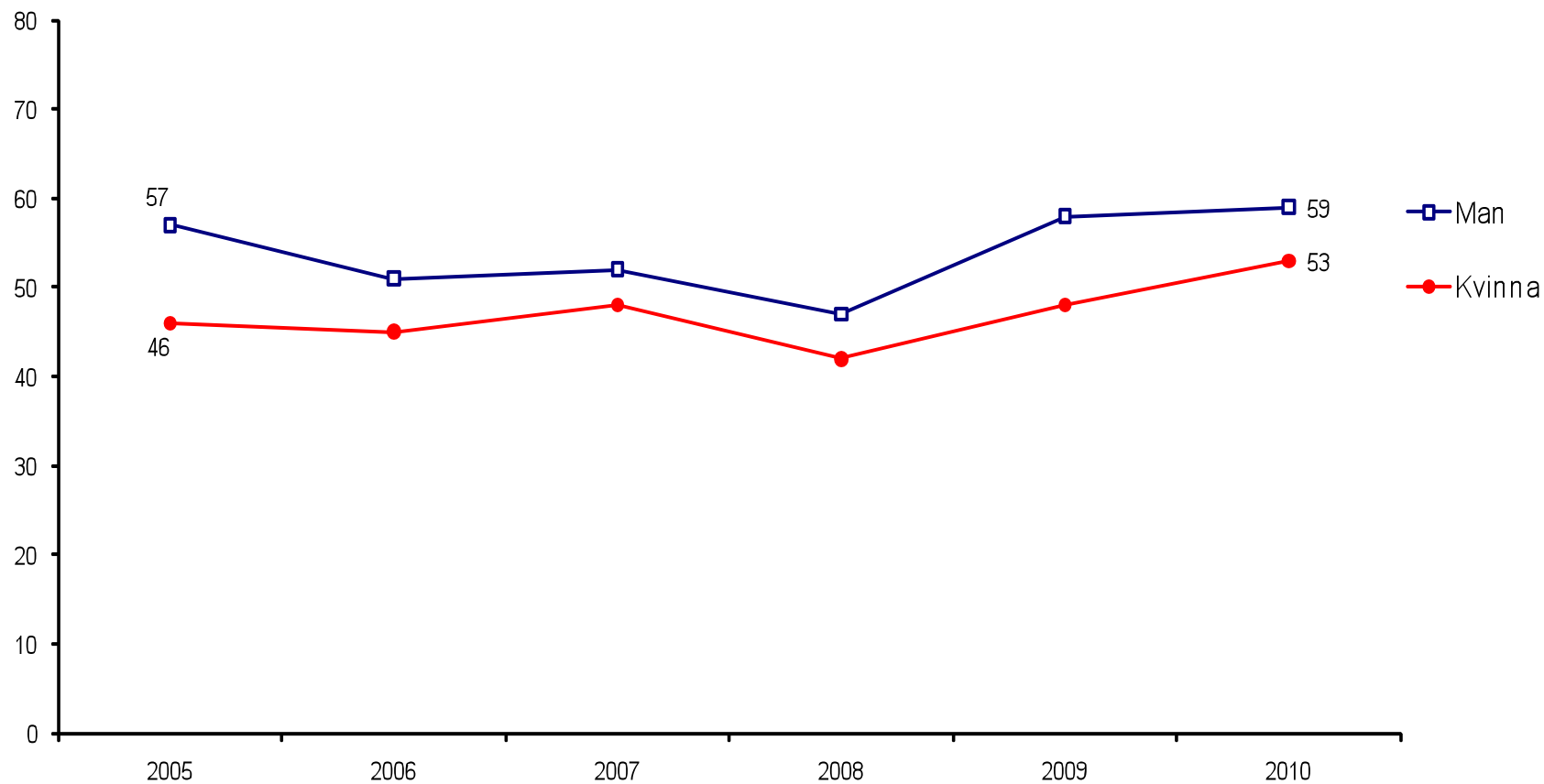
Figur 1 Stort respektive litet förtroende för Riksbanken, 2005–2010 (procent)

Kommentar: Stort respektive litet förtroende avser andelen som svarat 'mycket stort' eller 'ganska stort' respektive 'mycket litet' eller 'ganska litet förtroende'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2005–2010

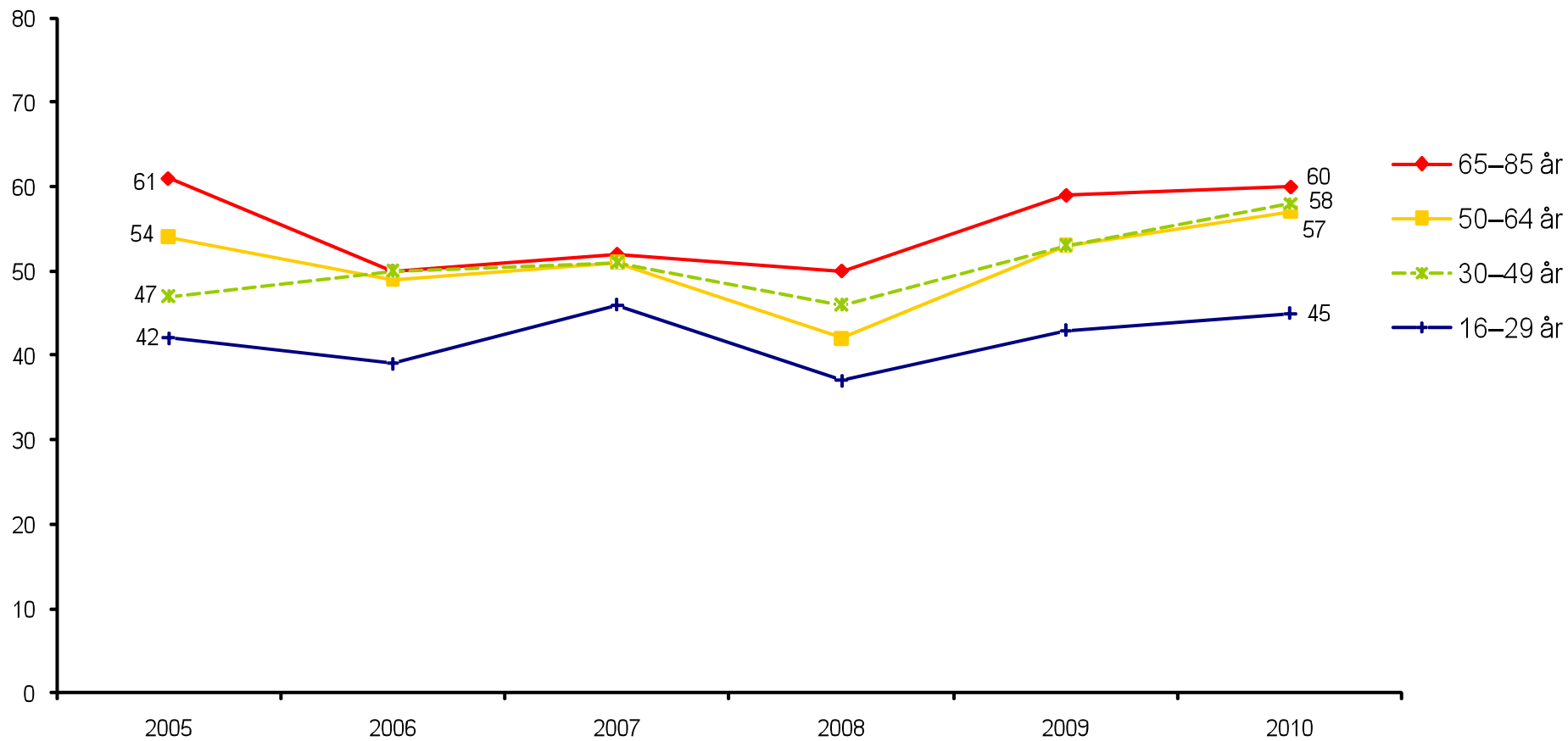
Figur 2 Stort förtroende för Riksbanken efter kön, 2005–2010 (procent)

Kommentar: Stort förtroende avser andelen som svarat 'mycket stort' eller 'ganska stort'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2005–2010.

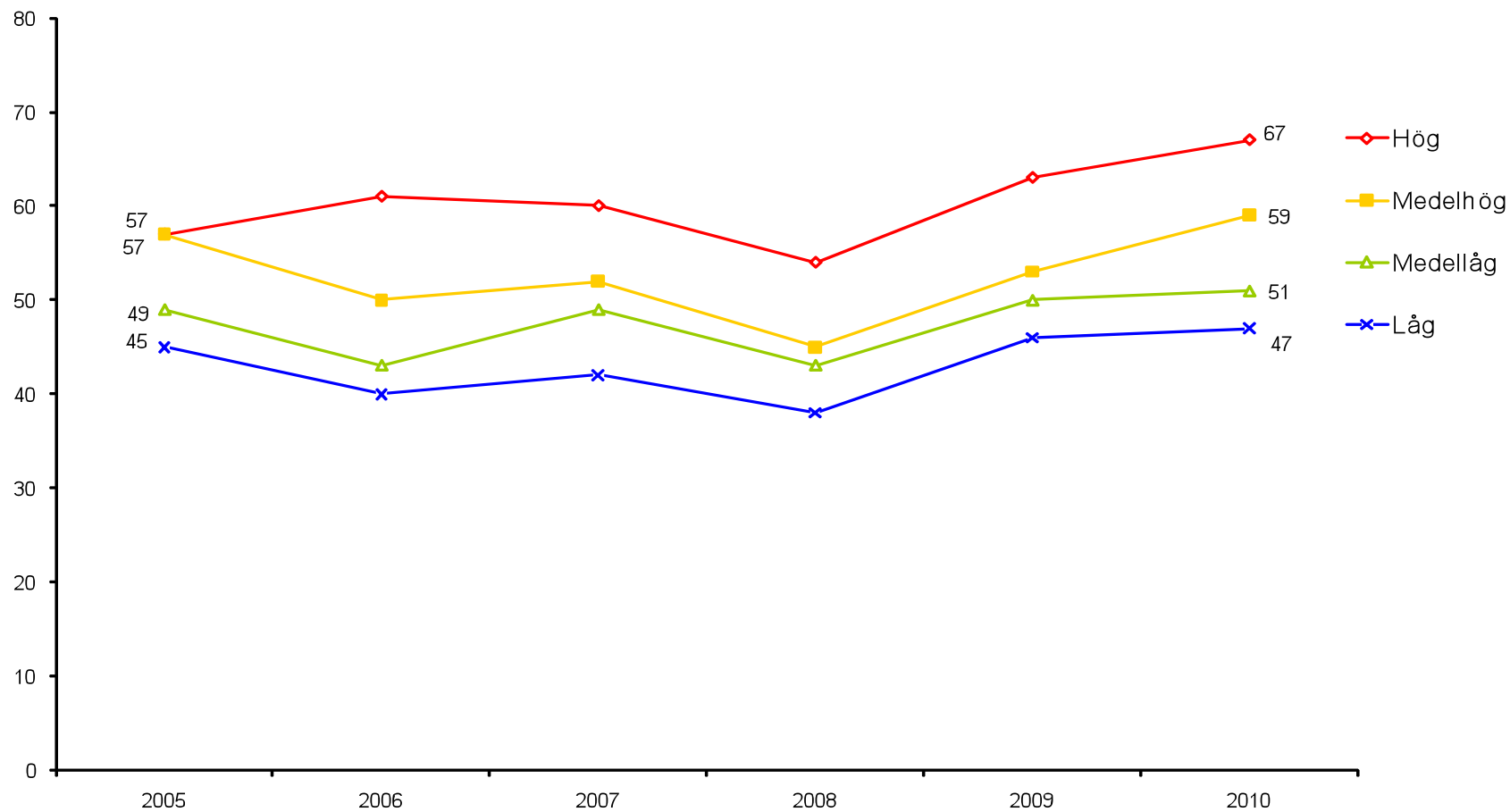
Figur 3 Stort förtroende för Riksbanken efter ålder, 2005–2010 (procent)

Kommentar: Stort förtroende avser andelen som svarat 'mycket stort' eller 'ganska stort'. *Före 2009: 15–29 år.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2005–2010.

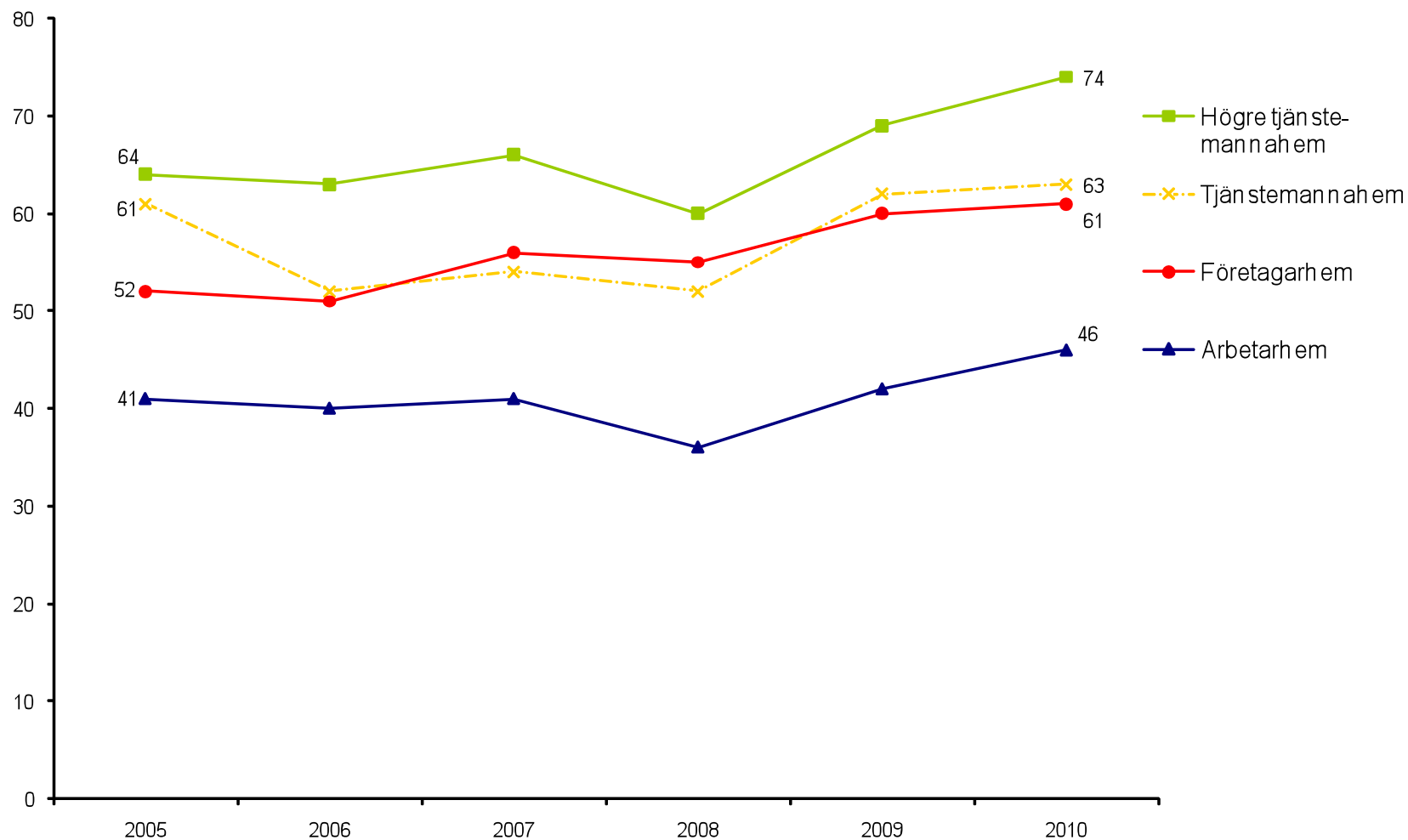
Figur 4 Stort förtroende för Riksbanken efter utbildning, 2005–2010 (procent)

Kommentar: Stort förtroende avser andelen som svarat 'mycket stort' eller 'ganska stort'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2005–2010.

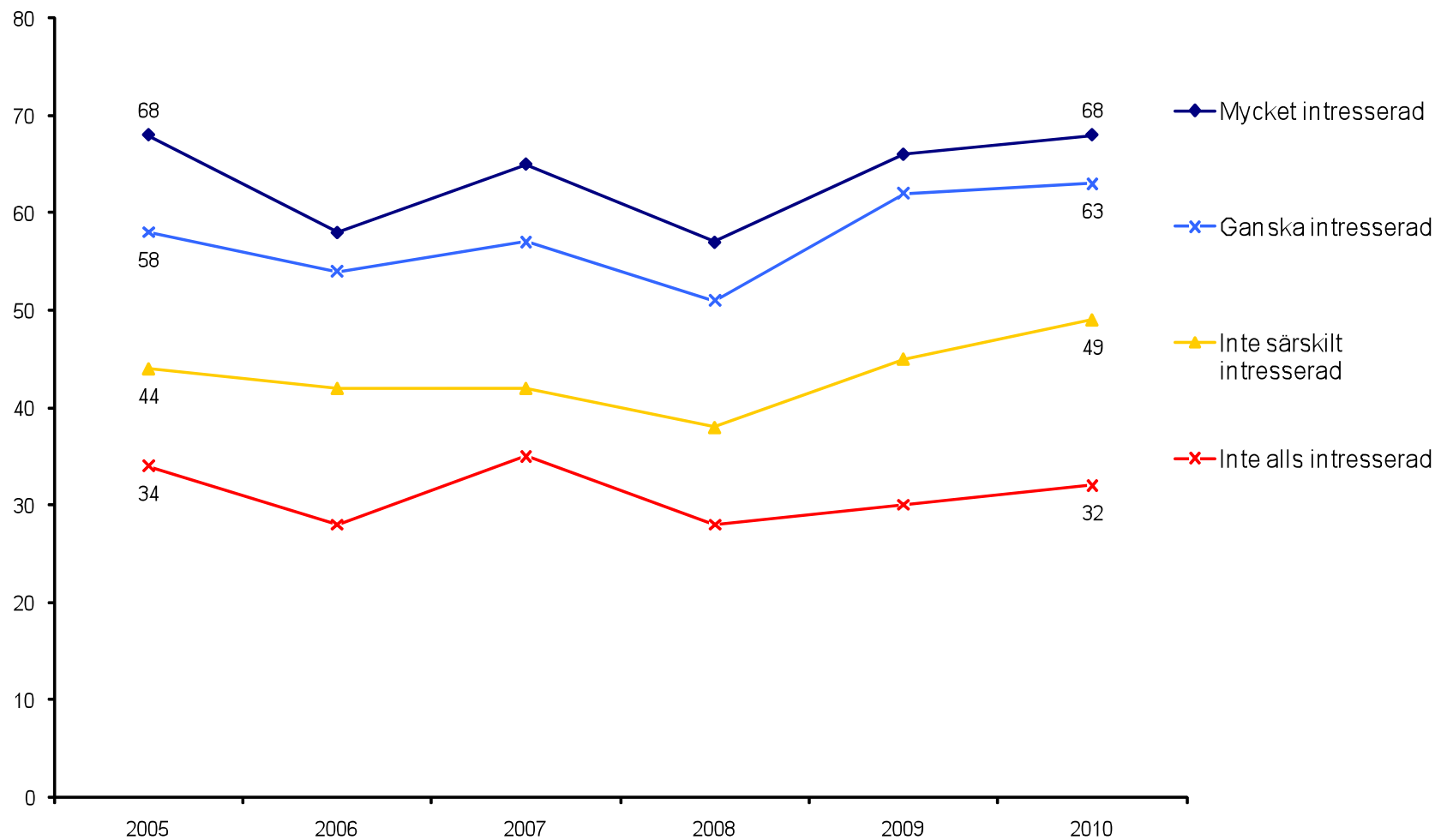
Figur 5 Stort förtroende för Riksbanken efter typ av hem, 2005–2010 (procent)

Kommentar: Stort förtroende avser andelen som svarat 'mycket stort' eller 'ganska stort'. *Svarsalternativet löd före 2008 'Högre tjänstemanna-/akademikerhem'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2005–2010.

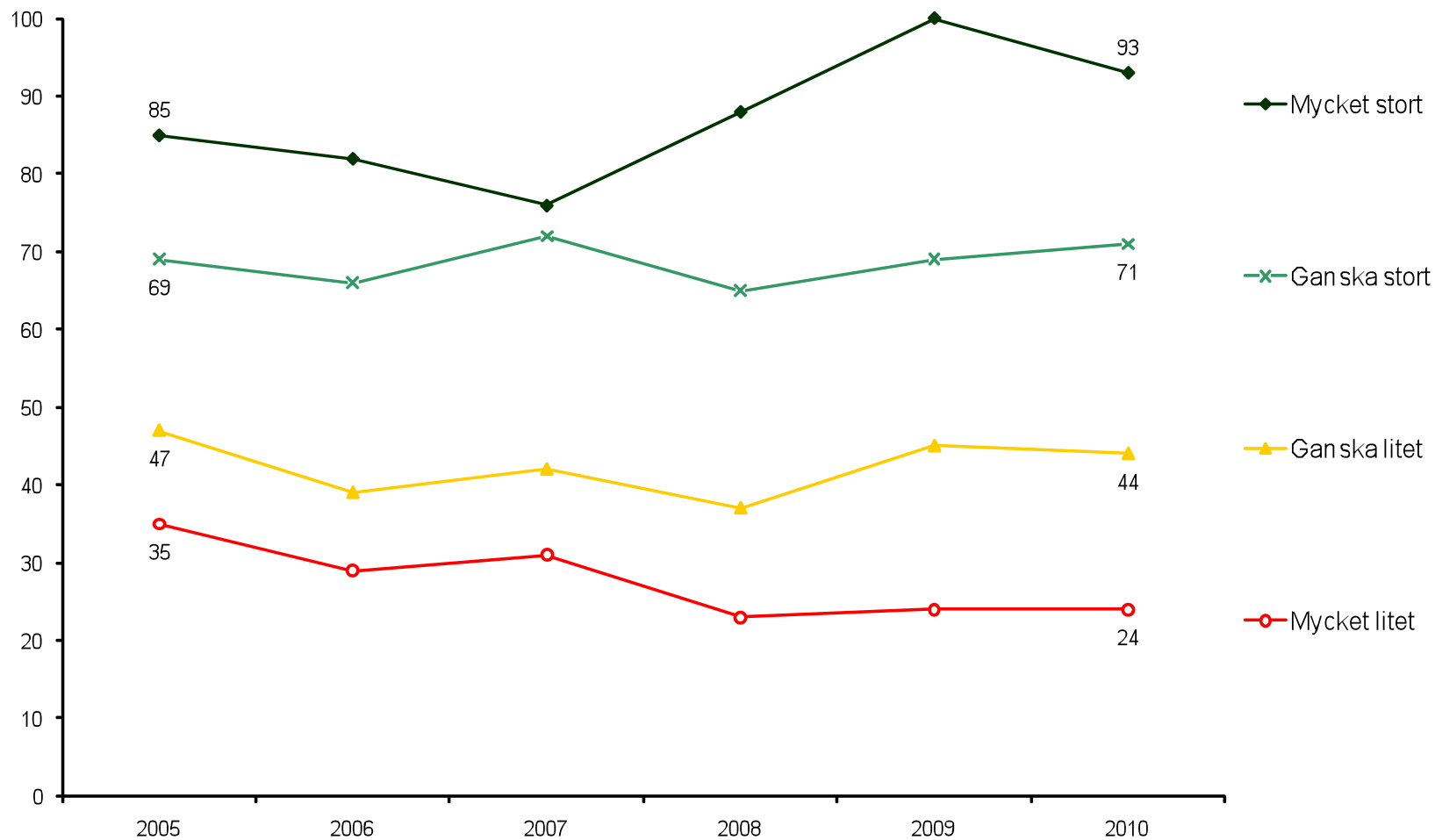
Figur 6 Stort förtroende för Riksbanken efter politiskt intresse, 2005–2010 (procent)

Kommentar: Stort förtroende avser andelen som svarat 'mycket stort' eller 'ganska stort'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2005–2010.

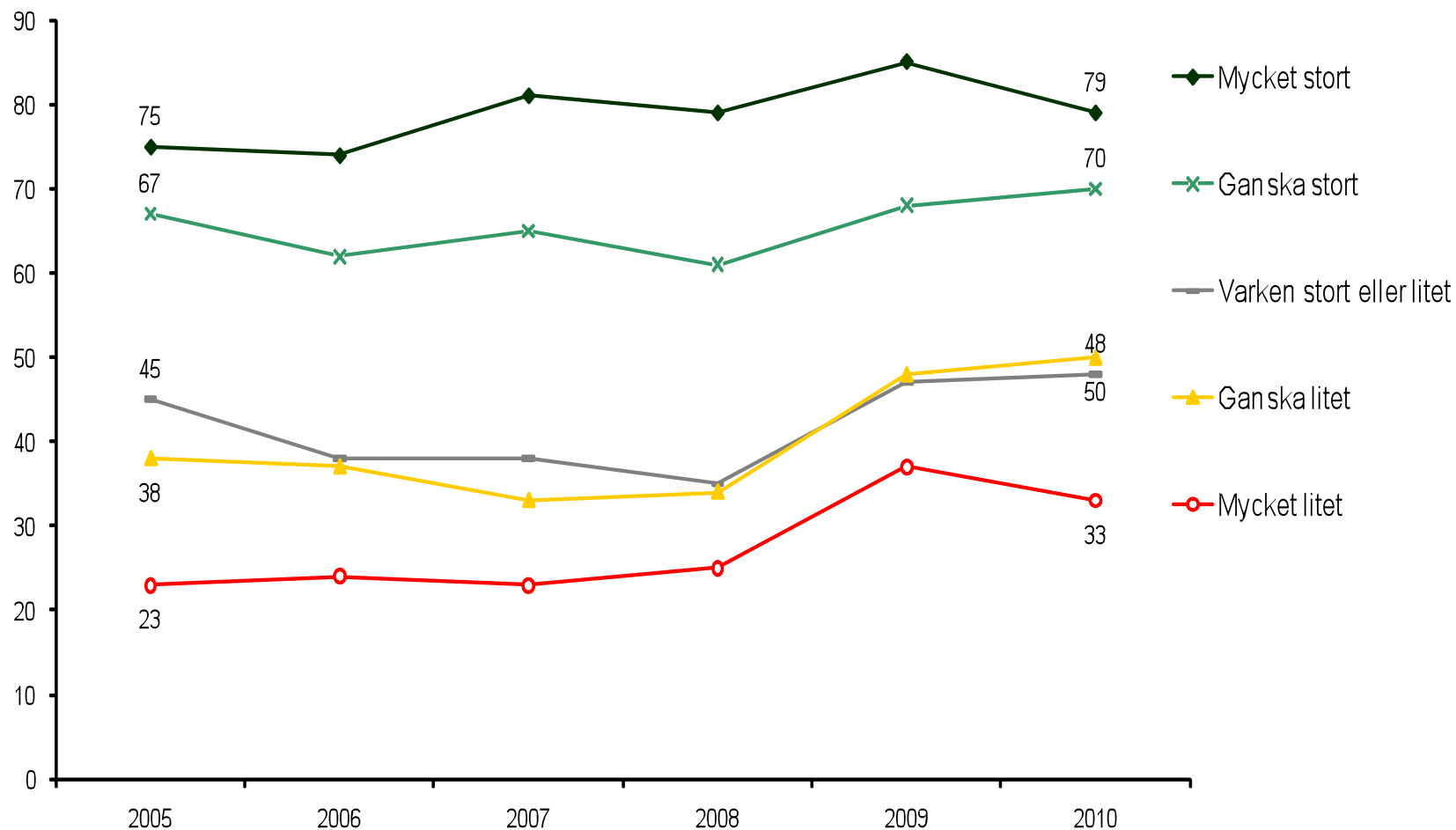
Figur 7 Stort förtroende för Riksbanken efter förtroende för svenska politiker, 2005–2010 (procent)

Kommentar: Stort förtroende avser andelen som svarat 'mycket stort' eller 'ganska stort'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2005–2010.

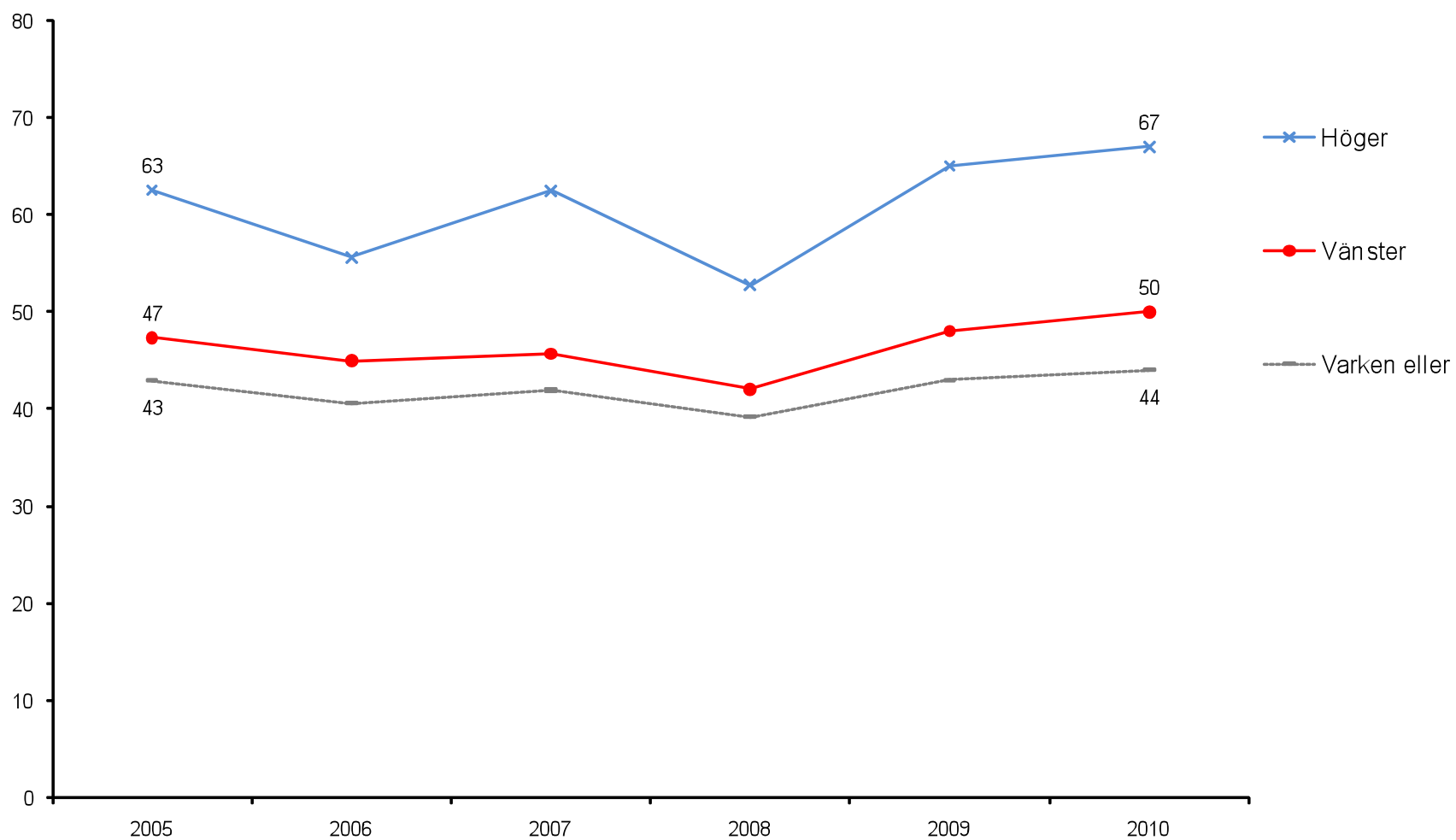
Figur 8 Stort förtroende för Riksbanken efter förtroende för bankerna, 2005–2010 (procent)

Kommentar: Stort förtroende avser andelen som svarat 'mycket stort' eller 'ganska stort'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2005–2010.

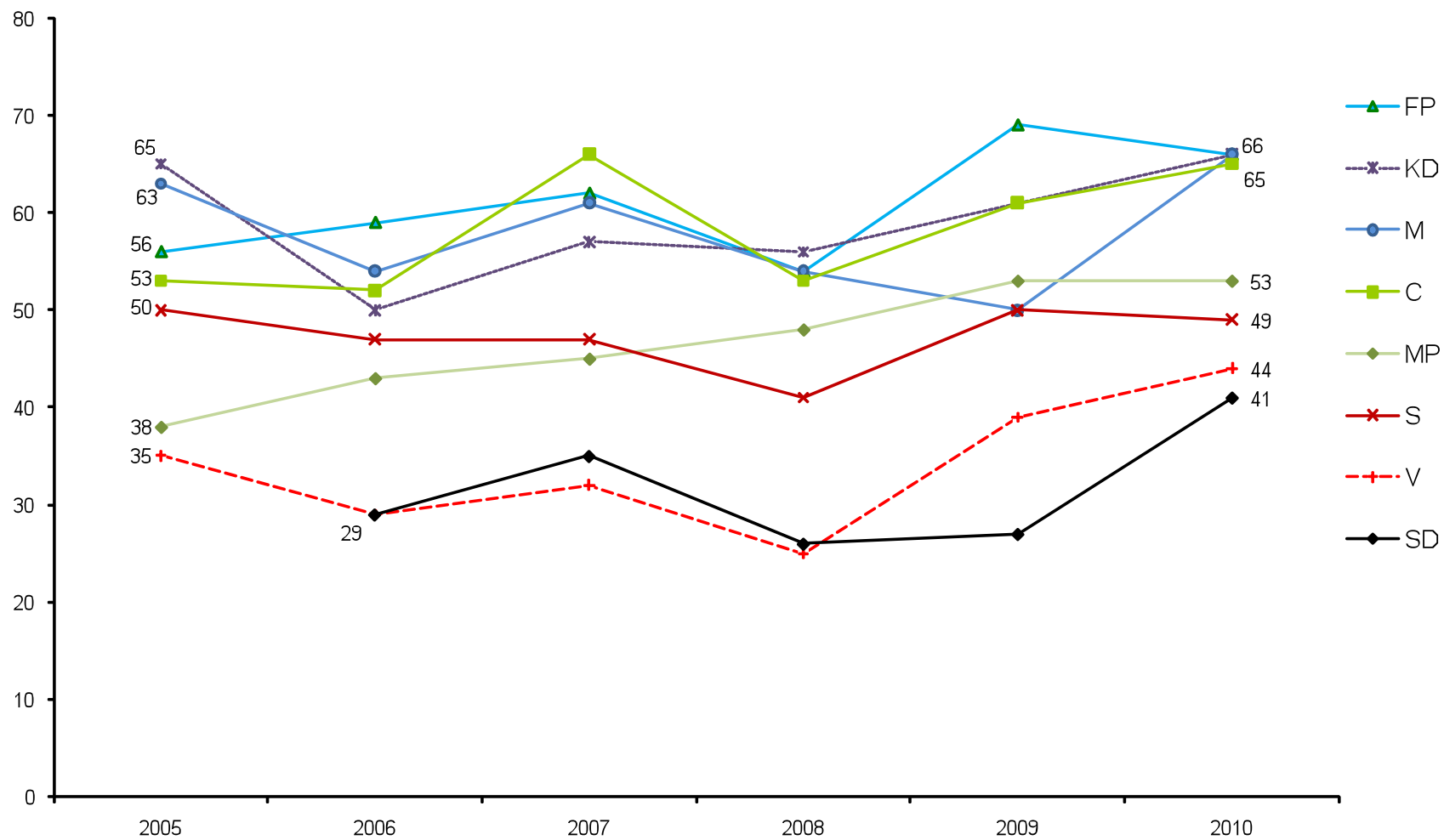
Figur 9 Stort förtroende för Riksbanken efter subjektiv ideologisk vänster–högerorientering, 2005–2010 (procent)

Kommentar: Stort förtroende avser andelen som svarat 'mycket stort' eller 'ganska stort'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2005–2010.

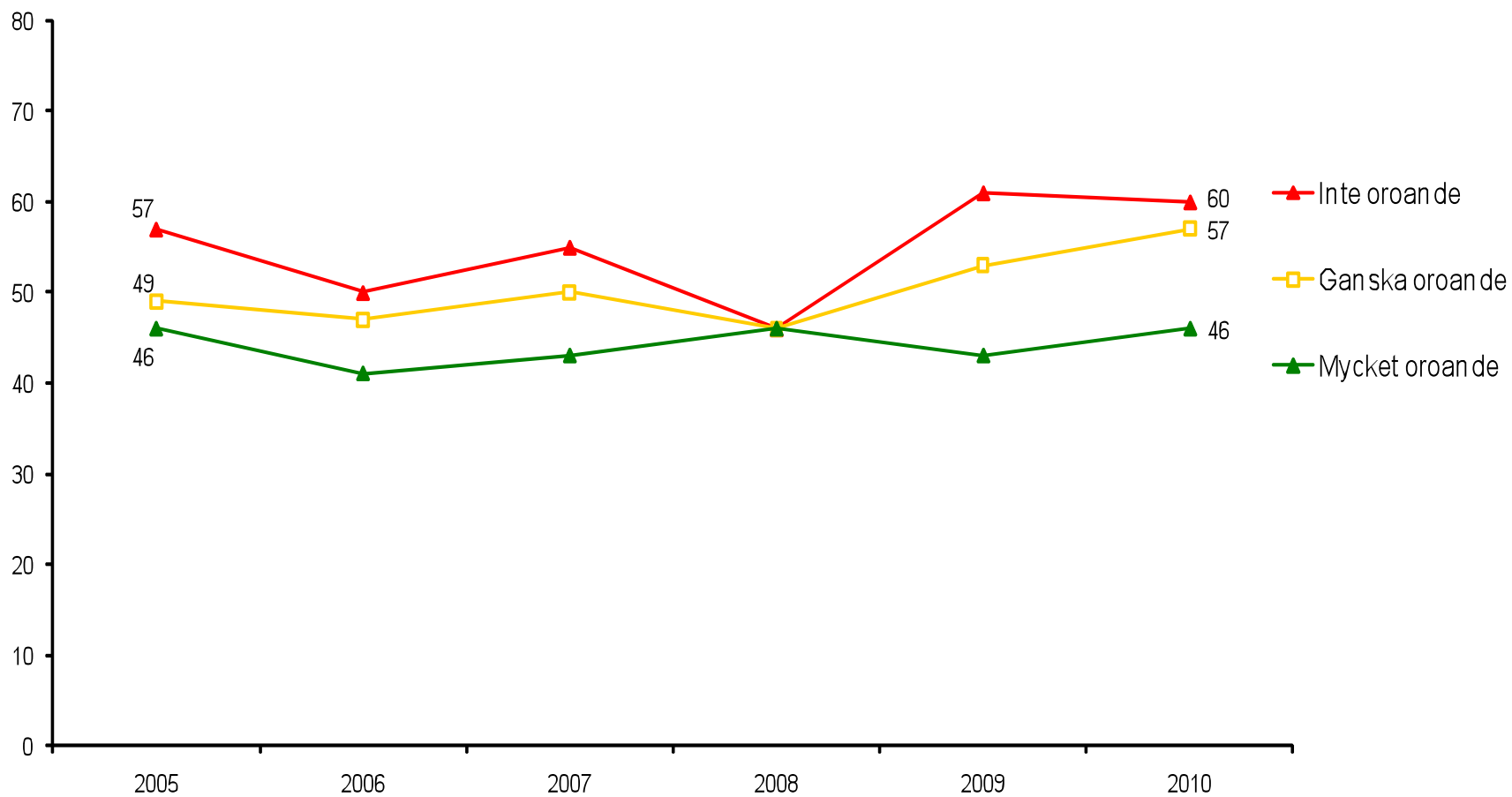
Figur 10 Stort förtroende för Riksbanken efter partisympati, 2005–2010 (procent)

Kommentar: Stort förtroende avser andelen som svarat 'mycket stort' eller 'ganska stort'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2005–2010.

Figur 11 Stort förtroende för Riksbanken efter oro inför framtiden: Ekonomisk kris, 2005–2010 (procent)

Kommentar: Stort förtroende avser andelen som svarat 'mycket stort' eller 'ganska stort'.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2005–2010.

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför årligen nationella och lokala frågeundersökningar och anordnar seminarier på temat Samhälle, Opinion och Medier.

SOM-institutet | Seminariegatan 1B | Box 710, 405 30 Göteborg
031 786 3300 | info@som.gu.se | www.som.gu.se

